

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DISSABTE 3 D'OCTUBRE DE 2020 | Número 94

PÀG. 6 | BERNABÉ DALMAU

Hilari Raguer i l'amor als salms

PÀG. 11 | ISLAM

L'assignatura de religió
i la pertinença a Catalunya

PÀG. 15 | ANTONI BATABOSCH

"El pluralisme no sempre és riquesa,
però tampoc una amenaça"

PÀG. 18 | PARRÒQUIA DE SANTA ANNA

La solidaritat durant el confinament

PÀG. 20 | JOSEP LLIGADAS

L'acte de comiat de l'Antonyita

PÀG. 22 | MONTSE CASTELLÀ

L'aportació de les dones en l'àmbit
de les religions

**Adéu a Hilari Raguer, una referència
d'Església i de país | PÀG. 4**

#CATRELIGIOACASA

Edició paper gratuïta

Mentre duri el confinament, **Catalunya Religió editarem aquesta versió setmanal en PDF** en obert per facilitar la seva distribució.

Us portem a casa l'actualitat religiosa.

www.catalunyareligio.cat/acasa

Reenvieu l'edició setmanal als contactes de les vostres comunitats o amb els butlletins que gestioneu.

Agenda

Consulteu els propers esdeveniments

PÒRTIC

Profunditat, exigència intel·lectual i caràcter. Hilari Raguer ha estat un monjo d'esperit lliure. Un savi que ha orientat la vida de moltes persones. Com a religiós i com a historiador. Llegim que per definir cap a on volem anar, primer cal saber d'on venim. I això serveix per a qualsevol projecte d'Església i de país.

SUMARI

4 Adéu a Hilari Raguer

Mor Hilari Raguer, una referència d'Església i de país
Hilari Raguer i l'amor als salms
Hilari Raguer: memòria del passat, fonament del futur

11 Actualitat

Comença l'assignatura de religió islàmica a les aules
Matabosch: "El pluralisme no sempre és riquesa, però tampoc una amenaça"
Estabilitzant vides durant tres mesos de confinament, el nou llibre de Victòria Molins

20 Panoràmica

L'acte de comiat de l'Antonyita
La perspectiva i l'aportació de les dones en l'àmbit de les religions

28 Recull de premsa

29 La setmana a les xarxes

Mor Hilari Raguer, una referència d'Església i de país

Ha mort un 1 d'octubre. **Hilari Raguer i Suñer** ha estat una personalitat de referència per a l'Església i per al país. Monjo de Montserrat, historiador i catalanista, tenia 92 anys. En feia 65 que era monjo i 60 que s'havia ordenat sacerdot. "La llibertat s'ha d'exercir, si no, no és res. I exercir-la segurament és perdre llibertat; si no la fem servir, no hi ha llibertat", va dir en la seva darrera **entrevista**, que va mantenir amb Catalunya Religió el mes de març. La missa exequial ha tingut lloc aquest dissabte, a les 10:45 h. La presidirà l'abat de Montserrat, **Josep M. Soler**, i s'ha pogut seguir en directe a través de Montserrat TV (www.montserrattv.cat / www.abadiamontserrat.cat).

Hilari Raguer i Suñer (Madrid, 1928) es va llicenciar el 1950 en Dret a la Universitat de Barcelona. Entre 1960 i 1962 va realitzar estudis a la Facultat de Dret, Economia i Ciències Polítiques de la Sorbona (Diplome d'Études Supérieures en vue du Doctorat d'État), a la Facultat de Lletres de la mateixa universitat (Certificat de Psychologie Sociale) i diversos crèdits a l'Institut d'Études Sociales de l'Institut Catholique de París, dirigit pel pare **Jean-Yves-Calvez**

i altres jesuïtes de l'Action Populaire. El 1975, es va doctorar en Dret Civil, especialitat Ciències Polítiques a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, amb una tesi sobre la democràcia cristiana a Catalunya dirigida per **Manuel Jiménez de Parga**. Es va llicenciar en Teologia Bíblica (1976-1978), especialitat Bíblica, a la Facultat de Teologia del Pontifici Ateneu Sant Anselm de Roma. I va fer de diplomatura en Psicologia Social i en Ciències Polítiques per la Sorbona, així com diversos crèdits al Pontifici Institut Bíblic.

Formació de monjo i divulgació bíblica i litúrgica

L'1 d'agost del 1954 va ingressar al noviciat del monestir de Montserrat, va fer la professió simple com a monjo benedictí el 6 d'agost de 1955, i la solmene el 15 d'agost del 1958. El dia de la Mercè de 1960 va ser ordenat sacerdot. Raguer va ser un dels 400 capellans que van signar un **manifest a favor del referèndum de l'1 d'octubre**.

Entre 1962-1964 i 1968-1972 va estar destinat al Monestir benedictí de Santa Maria de Medellín-Envigado (Colòmbia), on va ser mestre

de novicis i professor al Seminari Major, Institut de Litúrgia del CELAM i Facultat de Teologia de la Universitat Catòlica Bolivariana. Va ser també responsable del Secretariat Nacional de Litúrgia de Colòmbia en els anys de la reforma postconciliar i la revista de la Congregació del Culte Notitiae va elogiar el seu treball de difusió dels nous ritus. Des del monestir de Medellín-Envigado va dirigir en aquells anys uns cursos bíblics per correspondència que van tenir una gran difusió.

També va col·laborar en la història del Concili Vaticà II, publicada en cinc volums i dirigida per **Giuseppe Alberigo**, de l'Istituto per le Scienze Religiose de Bologna. L'any 1966 va fundar la revista *Documents d'Església*, de la qual en va ser director fins el 1968. En el camp de l'espiritualitat litúrgica i bíblica, ha publicat els treballs *Para comprender los salmos* (1996, amb quatre edicions en espanyol i traduïda a l'italià, al portuguès i al brasiler) o *Llegir avui l'Apocalipsi* (1997). Més recentment, ha escrit *Hal-lelu-iah. Introducció a la litúrgia de les hores*. Els darrers anys havia estat professor a Barcelona de la Facultat de Teologia i de l'Institut Superior de Ciències Religioses i col·laborador del CEVRE.

Compromís amb el país

A banda de treballar activament en tasques de divulgació bíblica i litúrgica, va publicar estudis d'història de Catalunya del segle XX. Va ser una persona reconeguda per la seva **exigència intel·lectual**. El 1999 es va encarregar d'avaluar l'arxiu de la Generalitat de Catalunya a l'exili, dipositat a l'Arxiu del Nacionalisme de la Fundació Sabino Arana i retornat a l'Arxiu Nacional de Catalunya. Va rebre la **Creu de Sant Jordi** el 2014 "pel seu compromís social i amb la catalanitat, des d'una destacada contribució a la historiografia com a autor, entre d'altres, de llibres sobre història política i religiosa". En especial pels estudis dedicats a **Manuel Carrasco i Formiguera -personatge a qui admirava** tant en l'àmbit familiar, religiós com polític-, el general **Domènec Batet** i Unió Democràtica de Catalunya durant el període republicà. La Universitat de Barcelona li va concedir la **Medalla d'Or** el 2016. En aquella ocasió va recordar que el seu pas per la universitat, marcat pel franquisme, però on ja era incipient la contestació al règim que ell mateix va protagonitzar.

Hilari Raguer i l'amor als salms

El **recent traspàs** del monjo de Montserrat **Hilari Raguer** posarà en gran relleu la seva aportació a la historiografia civil i eclesiàstica de la primera meitat del segle XX. Ha estat un treball realment de benedictí el que la seva vida longeva ha propiciat de dur a terme, sempre amb l'afany de vindicar algunes figures singulars. Menys coneguda és la seva faceta, vitalment important, d'amor a la Sagrada Escriptura i concretament als salms i a l'ús que en fa l'Església. És la que volem recordar ara.

El mateix pare Raguer havia afirmat que ingressà a Montserrat, ja advocat, perquè sentia que Déu el cridava en aquest lloc, però no tenia cap opinió preconcebuda en matèria d'espiritualitat i es posà dòcilment en mans dels formadors. Al moment d'ingressar-hi, el monestir era fecund culturalment en els camps monàstic i bíblic. Un equip de monjos acabava de preparar per a la Biblioteca de Autores Cristianos una magnífica edició de la Vida i la Regla de Sant Benet, en llatí i en castellà, amb introduccions i comentaris que aguantaren ben bé mig segle. Un altre equip continuava l'obra de la Bíblia de Montserrat, l'ànima de la qual va ser el pare **Bonaventura Ubach**. Aquest monjo acabava d'incorporar-se definitivament a l'abadia, després d'una quarantena d'anys d'alternança entre els països bíblics i Roma, on a més d'escriure i ensenyar havia treballat per crear el Museu Bíblic de Montserrat i ser l'ambaixador del nucli originari de la pinacoteca i de la col·lecció de gravats que posseeix.

El novici Raguer podia contemplar, quan anava a repartir el diumenge l'aigua beneïta a les cel·les dels pares, com tots tenien com a mínim tres llibres als prestatges: la Regla bene-

dictina, el diccionari Fabra i el Psalteri de la Bíblia montserratina. Per a aquells monjos acostumats a cantar la salmòdia en la versió llatina Vulgata era un enriquiment estudiar els comentaris als salms que el pare Ubach feia a partir de la seva traducció de l'original hebreu, documentant-se en el clàssic benedictí **Calmet** i en autors recents sobretot d'àmbit germànic (**Schögl, Duhm, Gunkel, Bertholdt...**). Això és el que copsà el novici Hilari, que en les classes d'iniciació monàstica aprenia l'assignatura explícita d'*Explanatio Psalmorum*.

Vingueren després els anys d'estudis eclesiàstics, sempre marcats per la participació diària en la litúrgia i la vida del monestir. Després de l'ordenació sacerdotal, estudià a París ciències polítiques, cursos de doctorat i doctrina social de l'Església. Contribuí a la fundació montserratina del monestir de Medellín en dues ocasions: la primera quan s'iniciava el Concili Vaticà II i la segona, més llarga, en temps del maig del 68. Entremig emprengué a Montserrat la revista *Documents d'Església*, admirador com era dels dos papes que presidiren el Concili. La segona estada a Colòmbia coincidí amb el moment postconciliar que el clergat i els religiosos

i religioses havien de fer el pas d'una recitació feixuga del Breviari o de textos devocionals a la nova Litúrgia de les Hores. El pare Raguer desplegà els seus coneixements bíblics i litúrgics a través d'una gran profusió de curssets i conferències. Fruit d'aquesta docència, publicà a Bilbao el manual corresponent.

Retornat a Montserrat, es doctorà en dret civil i successivament es llicencià en Sagrada Escripura. Continuà la seva tasca d'investigador, sempre alternada amb la dedicació pastoral. Una obra senzilla, però característica del pare Hilari, fou la publicació de la versió catalana dels salms que el pare **Guiu Camps** havia preparat per a la litúrgia. En aquest llibret, reeditat continuament, cada salm va precedit d'una breu introducció, gens tècnica però sí espiritual, amb un innegable to jocós. I és que si alguna cosa podia distreure de la doctrina bíblica que Raguer transmetia era el farciment d'anècdotes.

Això explica també que fos un gran conversador i en fes objecte d'aportació espiritual a la comunitat. En efecte, quan tingué el primer ensurt, greu, en matèria de salut, malgrat que pogué refer-se'n i participar en els actes de pregària, volgué continuar vivint i menjant a la

infermeria, per tal d'animar per la conversa els germans de comunitat que compartien convalescència.

Ja retirat de la projecció pública però sense deixar de treballar i de publicar els volums de l'"Arxiu de l'Església catalana durant la guerra civil" i dos reculls de dispersos articles d'història, remodelà el manual sobre Litúrgia de les Hores per publicar-lo en català. Aquesta fou la seva **última obra impresa**.

Però el seu amor a la salmòdia perdurarà, en un gran àmbit eclesial i potser irreversiblement, en el suggeriment que proposà en moments de grans canvis com fou per a les comunitats monàstiques la reforma de l'Ofici diví. En el món benedictí hom volgué aplicar a les necessitats actuals la ponderada llibertat que la Regla mateixa propicia. Això permeté que les comunitats experimentessin diverses modalitats d'estructura de la salmòdia, sempre atenent-se als tres principis de "pregària prolongada, feta en comú, distribuïda en el temps".

Algunes comunitats optaren per mantenir l'estructura de la Regla benedictina, amb petites modificacions. Altres seguiren un format que

permet resar en una setmana tot el saltiri, tal com recomana sant Benet. Una tercera modalitat l'eixamplava a dues setmanes i ordenava els salms amb un relleu especial concedit al diumenge i al divendres. Mentre a Montserrat es reflexionava sobre el tema, el pare Hilari proposà: ¿per què no ordenem els salms de tal manera que puguem reservar per a les hores majors i completes l'estructura de la Litúrgia de les Hores de l'Església romana i així en facilitem la participació dels fidels?

La proposta fou ben acceptada i, obtinguda la deguda aprovació, l'acolliren també els monestirs benedictins de la Província Hispànica Sublacense i totes les comunitats de monges benedictines de la Península. Això tingué lloc molt abans que les celebracions de Montserrat fossin transmèses per ràdio, internet o televisió. Els anys successius a l'adopció d'aquesta estructura han donat raó a la intuïció del pare Hilari Raguer: tant els fidels que acudeixen als monestirs com els qui, de lluny estant, s'uneixen a les celebracions han anat assimilant la pregària de l'Església i viuen de la seva espiritualitat.

Hilari Raguer: memòria del passat, fonament del futur

Per definir cap a on volem anar, de primer cal saber d'on venim. La nostra història massa sovint s'ha explicat des de l'esquematisme, la ignorància o la indiferència. Avui, en una època on s'imposa el presentisme superficial i banal que **Zygmunt Bauman** qüestiona en una societat líquida que defuig el compromís o **Francesc Torralba** denuncia com a societat gasosa, adquireix un valor fonamental el testimoni vital i l'exigència intel·lectual que han caracteritzat la trajectòria de l'**Hilari Raguer**, que avui ens ha deixat.

Immersos en les dures conseqüències que l'epidèmia del Covid-19 està produint des d'un punt de vista emocional, sanitari, social i econòmic, apreciem encara més la importància dels referents que, també en les circumstàncies més adverses, han actuat sempre amb una coherència i una honestedat exemplars.

Home d'Església identificat amb el Concili Vaticà II i amb la cultura catalana, superant tòpics i apriorismes, cercant sempre la veritat i el matís que convida a confluïr mirades divergents, Hilari Raguer ha dut a terme estudis rigorosos i a hores d'ara indispensables sobre **Carrasco i Formiguera**, el general **Batet** o Unió Democrà-

tica de Catalunya, que ha situat amb precisió en el mapa del nostre passat col·lectiu. Ho ha fet des de Montserrat, recer de catalanitat i de democràcia en temps on no es podien defensar aquests ideals sense ser objecte de la persecució implacable de la dictadura franquista.

Hilari Ragner era un veritable erudit, però sobretot era un home savi i d'una espiritualitat ferma i joiosa, que era capaç d'unir en l'amistat, des del respecte i sense renúncia a les pròpies conviccions, persones amb punts de vista dis-

crepants. Ara que fem memòria del centenari del naixement d'**Antoni M. Badia i Margarit**, tan íntimament lligat a Montserrat, escau que em refereixi a aquella consigna que propugnava quan reivindicava "ciència i passió" com un tot. Sí, Hilari Ragner encarnava admirablement aquestes dues qualitats i en són exponents els seus treballs tant des de la perspectiva de la Història com de la Religió. La notícia del seu traspàs ens commou però també ens transmet un missatge on fe, fraternitat i consciència d'arrels il·luminen aquest present con-

vuls que podria arribar a aclaparar-nos.

Celebrem el testimoni fecund que deixa entre nosaltres la vida d'Hilari Ragner, llegim-ne les obres i evoquem amb emoció els camins i les esperances que hem compartit. El seu record ens acompanya i ens inspira.

CARLES DUARTE | [LLEGIR AL WEB](#)

LES CENDRES DEL VOSTRE ÉSSER EN UN ESPAI SAGRAT

Lloguer d'un columbari per a 1 urna

Import mensual

19,30 €*

Import anual

193 €

A Coral Memorial comptem amb espais sagrats de columbaris instal·lats a diferents catedrals i parròquies de Catalunya. Per això, oferim la custòdia de les cendres en qualsevol dels nostres espais memorials.

A Coral us oferim contractar el lloguer d'un columbari per a una urna amb un preu mensual de 19,30 €* o amb un preu anual de 193 €

Amb el lloguer de l'espai, a Coral ens encarreguem de la recollida de l'urna a qui així ho desitgi. Volem estar al seu costat en l'últim adéu, acompanyant-lo amb una cerimònia religiosa a la mateixa església.

Imports amb IVA inclòs. Autorenovables. *Aquesta quota mensual està subjecte a una permanència de 3 mesos.

ESPAIS MEMORIALS

La millor elecció per mantenir el record

Barcelona

Parròquia Mare de Déu del Pilar
Parròquia de Maria Mitjancera
Parròquia de Santa Cecília
Parròquia de Sant Eugeni I, Papa
Parròquia de Sant Ramon de Penyafort
Parròquia de Sant Lluís Gonzaga
Parròquia de Santa Tecla

Badalona

Parròquia de Sant Crist de Canyet

Caldes d'Estrac

Parròquia de Santa Maria

Caldes de Montbui

Parròquia de Santa Maria

Eivissa

Cementiri de Sant Jordi

Granollers

Parròquia de Sant Esteve

L'Hospitalet de Llobregat

Parròquia de Santa Eulàlia Provençana

La Llagosta

Parròquia de Sant Josep

El Masnou

Parròquia Sant Pere

El Prat de Llobregat

Parròquia de Sant Cosme i Sant Damià

Sant Antoni de Vilamajor

Parròquia de Sant Antoni

Santa Perpètua de la Mogoda

Parròquia de Santa Perpètua

Terrassa

Catedral del Sant Esperit

Viladecans

Parròquia Montserratina

PROPERAMENT

Barcelona

Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels

Badalona

Parròquia de Santa Maria

Atenció gratuïta Tel. 900 535 811

C. Consell de Cent, 106 - 108 · Barcelona | C. del Vall, 67, 1r 1a · Terrassa
info@coralmemorial.com www.coralmemorial.com f i in

Faci una fotografia d'aquest codi per veure alguns dels nostres columbaris.

“L’assignatura de religió consolidarà la pertinença a Catalunya dels alumnes musulmans”

Aquest curs escolar ha començat l’assignatura de religió islàmica a les aules catalanes. Es tracta d’una mesura que la comunitat musulmana feia temps que esperava i que, per al president de la Unió de Comunitats Islàmiques de Catalunya (UCIDCAT) **Mohammed el Ghaidouni** “consolidarà el sentiment de pertinença a Catalunya de més de 80.000 alumnes de confessió musulmana».

Com és que, fins ara, no s’ha pogut impartir la matèria de religió islàmica en els centres públics de Catalunya?

Cada cosa ve en el seu moment. Sabíem que la decisió d’implantar la religió islàmica en l’ensenyament públic era política. És a dir, si parlem des d’un punt de vista legislatiu-jurídic és un dret que ja quedava recollit en l’article 27.3 de la constitució espanyola del 1978, en la llei de llibertat religiosa de 1980, en l’article 10.1 dels acords de cooperació del 1992, i a Catalunya en l’article 42.7 i 21.2 de l’Estatut d’autonomia. No obstant això, és sabut que entre un dret recollit i un dret aplicat, ha d’existir el pas de la voluntat política, el pas de prendre la decisió. Al llarg d’aquests 25 anys, els governs que han

passat per Catalunya no han tingut aquesta valentia, importantíssima per a arribar a normalitzar una comunitat significant en el seu territori... Sumem més de mig milió de persones. De sobte, aquest govern, després de més d'un any de reunions, debats, amb els subdirectors del Departament d'Educació, ha vist clar que el millor era prendre aquesta decisió.

Com heu rebut la notícia?

Estem contents perquè això suposa que existeix voluntat de normalitzar la realitat musulmana en la societat catalana. Som ciutadans d'aquí, els nens i joves en veure que poden estudiar la seva religió a les escoles públiques, sentiran que pertanyen més encara a Catalunya, que aquest lloc els reconeix.

Quantes famílies han demanat que s'imparteixi aquesta matèria?

És difícil donar un número exacte. Hi ha escoles on els directors ni tan sols donen l'opció que els pares, mares, o tutors i tutores puguin triar una religió o una altra per a educar els seus fills: catòlica, jueva, protestant, islàmica... Així

que hem hagut de presentar altres formularis elaborats per la **Comissió Islàmica d'Espanya**. Formularis que alguns centres han lliurat, i uns altres no perquè estan en desacord.

Per sort, les famílies en suma estan ben sensibilitzades, saben que l'ensenyament religiós és un dret fonamental. Estan fent el possible per demanar i exigir als centres que s'imparteixi la matèria de religió islàmica com a matèria cada vegada que s'obren els processos d'inscripció.

Com veus l'oposició d'algunes entitats laiques?

Sempre hem dit que el debat sobre l'aconfessionalitat de l'estat, i la seva relació amb la societat civil, fa temps que està viu. Aquest debat no sols abraça l'àmbit educatiu, sinó tots els àmbits del dia a dia, esferes que afecten la vida dels ciutadans. Un d'aquests escenaris és l'escolar. Pensem que és un debat sa, positiu, on totes les sensibilitats culturals, religioses, polítiques, socials han de posar sobre la taula què en pensem. Així i tot, no deixa de ser un debat independent al d'impartir o no religió islàmica.

Per què?

M'explico. Una cosa és parlar de substituir qualsevol classe de religió específica per una matèria que es digui 'Història de les Religions', 'Cultura Religiosa', 'Religions del Món'; i una altra és parlar de si s'imparteix o no religió islàmica en un centre públic quan existeix demanda. En aquest últim cas, cal recordar de nou que l'ensenyament religiós és un dret recollit per la constitució i les lleis, i que ja hi ha religions específiques que s'estan impartint en centres públics com la catòlica, la jueva, la protestant... Per què la comunitat musulmana no hauria de poder gaudir del mateix privilegi? La comunitat musulmana, com a part d'aquesta societat, ha de poder gaudir dels mateixos drets que qualsevol altre ciutadà.

Si d'aquí un temps, la societat decideix suprimir les matèries específiques de religió i canviar-les per una altra assignatura que ensenyi totes les religions en general, la comunitat musulmana s'adaptarà a aquesta nova realitat com la resta, per descomptat. De moment, però, aquesta no és la realitat contemplada per la llei.

Catalunya arriba tard?

Hi ha moltes comunitats que fa anys que imparteixen religió islàmica. Per exemple, Andalusia que té la meitat de l'alumnat que té Catalunya i compta amb 23 professors, Aragó, Ceuta, Melilla, Extremadura, Madrid... no és una cosa nova. Ens han avançat, sí, i de molt.

Les experiències en aquests punts geogràfics han estat bones, és una classe més que s'imparteix dins d'una escola, d'un institut. Insisteixo, és un fet essencial per poder normalitzar la realitat musulmana en la societat catalana o espanyola. En reconèixer-nos, ens sentim encara més ciutadans d'aquest país. A més, crec que també és important ensenyar una religió que segueixen més de 2 milions de persones a l'estat, i que és compatible amb els valors de la societat catalana.

En què consisteix aquest pla pilot a Catalunya?

És un **acord nou** de federacions islàmiques catalanes amb la Generalitat. Comencem ara com ara amb 4 professors, en 8 centres (2 a Tarragona, 2 al Baix Llobregat, 2 a Girona, 2 a Barcelo-

na), i un número d'alumnat concret (alumnes de 1r d'ESO). Cada àrea educativa disposarà d'una persona docent per atendre a centres de primària i secundària en funció de les peticions d'assistència a la matèria de Religió Islàmica que hagin formalitzat pares, mares i tutors legals dels alumnes en la matrícula del curs escolar 2020-21. Si hi hagués més demanda, hi haurà la possibilitat d'augmentar en nombre de professors i centres.

Com ha anat durant el primer mes?

De fet, encara no hem pogut començar. Estem en l'última fase de selecció dels professors.

Quins continguts es contemplen en l'assignatura?

El contingut de la matèria està publicat en el BOE de l'estat des de 2015, el de Primària, Secundària i el de Batxillerat. El professor simplement haurà d'adaptar el contingut a la realitat catalana. Per tant, la matèria s'adapta a la didàctica de l'estat. Això marca una diferència amb la religió islàmica que es pugui impartir en entitats privades com ara les mesquites. Sent

que la classe s'imparteix en centres públics, ens vinculem amb l'educació normalitzada i institucionalitzada.

Hem sentit a parlar d'altres matèries, com la de l'àrab o la de cultura marroquina.

Això no té res a veure amb l'assignatura de la religió islàmica. La religió islàmica s'ha d'impartir amb la llengua oficial del territori on s'estigui, és a dir, en aquest cas: en català. D'altra banda, algun centre té com a extraescolar Llengua àrab o Cultura marroquina. Aquestes extraescolars estan recollides en un **acord de cooperació entre Espanya i el Marroc**, els professors venen del Marroc; l'escola o l'institut només cedeix l'espai, la seva implicació no va més enllà.

Un centenar de cristians demanen “un sàbat per la terra”

Cant, silenci, meditació, pregària i horitzó compartit. El dimecres passat al vespre, un centenar de cristians de diferents confessions van demanar “el coratge de celebrar un sàbat per al nostre planeta”. Des de la Parròquia de la Mare de Déu de Betlem, a Barcelona, cristians catòlics, ortodoxos i protestants es van comprometre a fer realitat un Jubileu per la Terra. Durant la celebració es va recordar que la crisi climàtica i la crisi social s’han d’abordar de forma conjunta, en línia del que defensa el papa Francesc amb el seu pontificat.

CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Eduard Rey, reelegit com a provincial dels Caputxins

Els Caputxins de Catalunya i Balears van celebrar de dilluns a dimecres el **Capítol Provincial** al convent de Sarrià, a Barcelona, que va tenir com a resultat la reelecció de fra **Eduard Rey** com a ministre provincial. D'altra banda, els caputxins van reduir el capítol al mínim imprescindible i van abordar l'informe del darrer trienni i l'elecció del provincial i del seu equip. Eduard Rey ja va ser **escollit provincial** dels caputxins l'any 2017, i ara ha renovat el càrrec per tres anys més, juntament amb el seu consell.

CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Sant Joan de Déu consolida el Servei d'Atenció Espiritual

Més de 3.400 persones han estat ateses espiritualment per el Servei d'Atenció Espiritual i Religios (SAER) el 2019 per l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu, segons les dades de la memòria que la congregació va presentar el mes de setembre. Aquest servei consta de l'acompanyament respectuós de persones malaltes i les seves famílies amb l'objectiu de ser un suport i oferir orientació per viure amb serenitat i sentit moments vitals difícils.

SANT JOAN DE DÉU/CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Matabosch: "El pluralisme no sempre és riquesa, però tampoc una amenaça"

En uns moments de manca de diàleg en moltes esferes de la societat, el diàleg interreligiós pot resultar útil. Religions i confessions poden aportar teoria i pràctica al diàleg polític, cultural o econòmic. Així s'ha recollit aquest dimarts 29 de setembre en la presentació del llibre *Societat plural i el repte de les religions* (Pagès Editors) d'Antoni Matabosch, que ha tingut lloc a la llibreria Alibri de Barcelona.

Matabosch ha parlat de pluralisme com "un fet ambivalent i un repte immens per a la societat i per a les mateixes religions". "El pluralisme no sempre és riquesa, però tampoc no sempre és una amenaça", ha apuntat el capellà i teòleg. Considera que el resultat del pluralisme "en gran part depèn de com es gestioni per part de tots: en la relació entre persones i en la inserció en la societat". En aquest sentit, ha defensat el diàleg i l'aplicació de models adients de societat i d'inserció. I ha afirmat que "tancar els ulls o expulsant els altres diferents no resol res".

Un llibre vital i analític

La presentació ha comptat amb la participació de David Jou, president de la Fundació Joan

Maragall, **Maria del Mar Griera**, directora de l'Institut de Sociologia Religiosa de la Universitat Autònoma de Barcelona, i **Muhammad el Ghadouni**, president de la Unió de Comunitats Islàmiques d'Espanya, a més del mateix autor.

Els presentadors han destacat, entre d'altres coses, que es tracta d'un llibre caracteritzat per la vitalitat, la subtileza analítica, la diversitat de perspectives, i la capacitat prospectiva. Pel que fa a la vitalitat, s'han destacat tres àmbits de formació i d'actuació de Matabosch: la Roma del Concili Vaticà II, la Ginebra de l'Institut Ecumènic del Consell Mundial d'Esglésies, i la Barcelona del Parlament de les Religions, del mapa de les religions.

Millorar el model aconfessional

L'assaig té una gran capacitat analítica, desplegada amb agilitat: dades estadístiques sobre la pràctica religiosa a Catalunya, evolució històrica de l'ecumenisme i del diàleg entre cristianisme i cultures, models d'inserció de la religió en la societat (models assimilacionista, multicultural, intercultural, i els seus papers en l'àmbit francès, l'àmbit anglosaxó i l'àmbit hispànic),

relacions interreligioses i formes de diàleg (de la vida quotidiana, de la col·laboració, de l'experiència religiosa, intercultural, i doctrinal).

Aquesta capacitat analítica permet comprendre més acuradament el panorama, i és completada per un esforç prospectiu, amb propostes concretes per millorar el model aconfessional, o de laïcitat positiva. Aquestes propostes s'enfoquen en situacions objecte de debat, com ara els acords entre Església catòlica i estat, acords amb les diferents confessions o religions, els ensenyaments de l'Església en una societat democràtica aconfessional, i diversos aspectes econòmics i educatius i simbòlics.

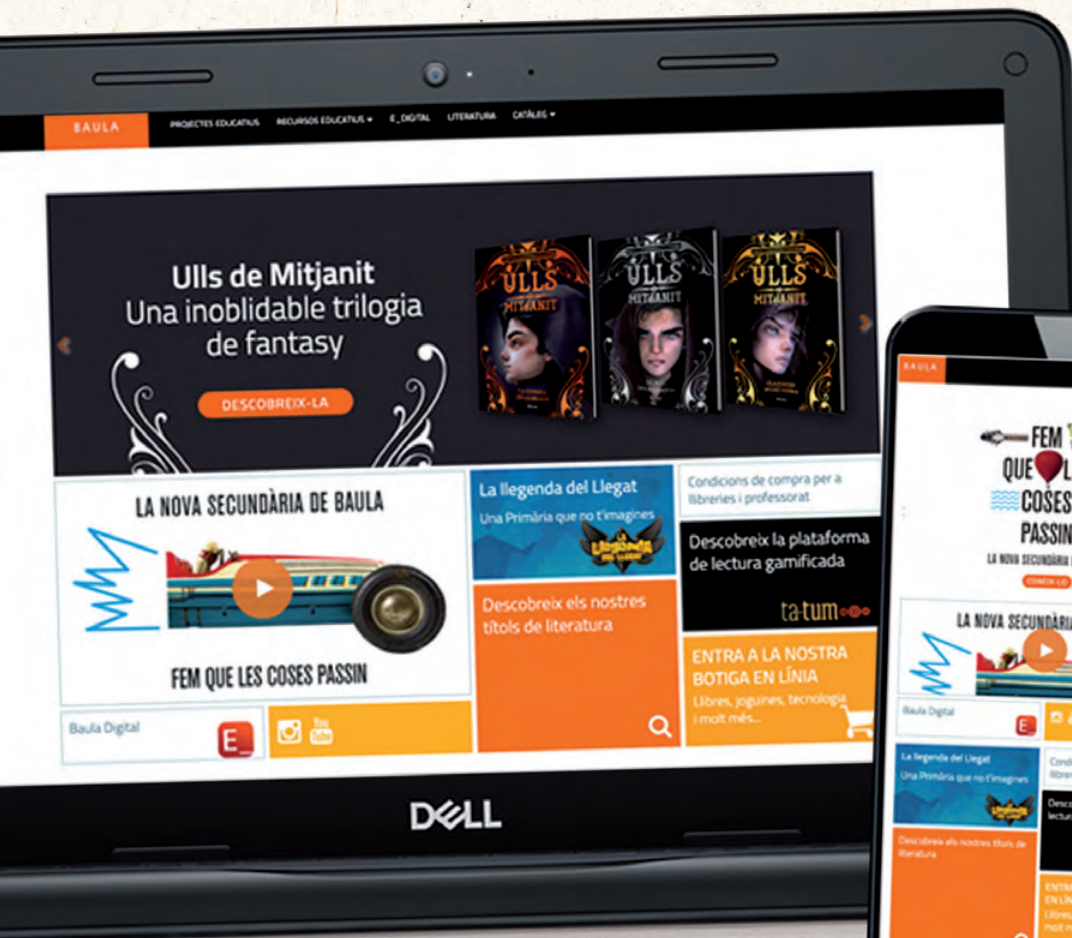
Matabosch, impulsor de diàleg

En la presentació s'ha destacat el doble aspecte de Matabosch com a servidor eficaç de l'Església des de molts càrrecs de responsabilitat de gestió, de formació i de cultura i, alhora, com un dels estudiosos i impulsors del diàleg en diversos fronts, d'Església cap enfora.

El llibre participa de perspectives sociològiques, històriques, culturals i teològiques, cosa

que el fa ric i polièdric. I el tema del diàleg emergeix de l'experiència i la passió de Matabosch pel diàleg ecumènic, el diàleg entre religió i cultura, i el diàleg interreligiós. El propi autor ha tancat l'acte amb una síntesi i amb l'afirmació de fins a quin punt els temes de diàleg han suposat per a ell una passió per comprendre i construir al llarg de més de seixanta anys de la seva vida. "La passió de la meua vida ha estat i és el diàleg i l'entesa", ha reconegut.

Com a autor, anteriorment Matabosch ha publicat deu llibres i centenars d'articles, entre els quals destaquen *Roger Garaudy i el redescobrimient de l'home total*, *Barcelona*, *Liberación humana y unión de las Iglesias*, *Divorci i Església*, *Estat de la qüestió*, *El cristianisme en una societat plural*, *Ecologia integral i supervivència* i *Cuarenta años de ecumenismo*.

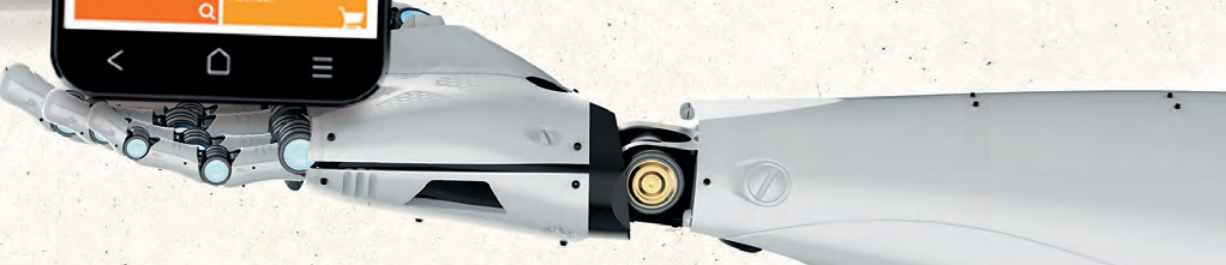

Baula té

un nou web!

baula.com

MATERIALS EDUCATIUS
RECURSOS
OFERTA DIGITAL
LITERATURA
ACTUALITAT...

Estabilitzant vides durant tres mesos de confinament, el nou llibre de Victòria Molins

L'estat d'alarma va paraitzar-ho tot en qüestió d'hores. Confinament estricte, feines aturades, comerços tancats, inclús les parròquies van haver de tancar portes. L'hospital de campanya de Santa Anna de Barcelona no va ser una excepció. Tot i que el tancament de portes va durar ben pocs dies en el seu cas. Una cua immensa de persones al carrer Santa Anna i ben entrat Portal de l'Àngel esperant el seu torn es va fer visible en els mitjans de comunicació. Els invisibles de la ciutat es van fer aleshores visibles. El **nou llibre** de la religiosa teresiana **Victòria Molins** posa rostre a un estat d'alarma que no va aturar la solidaritat a la parròquia.

"Quan va arribar la pandèmia l'hospital de campanya de Santa Anna ja tenia 'múscul evangèlic', estava entrenat", ha afirmat el periodista i prologuista del llibre, **Antoni Bassas**, durant la presentació del llibre aquest dijous al vespre. Santa Anna ja era "una parròquia on els pobres entren dins l'església", tot i que la pandèmia els va arraconar fora les seves portes en una cua "que tots els mitjans de comunicació vam córrer a retratar", ha recordat el periodista.

Salvaguardar la llar

Una cua per recollir menjar, la solució immediata que va trobar Santa Anna per pal·liar les conseqüències del confinament i la pandèmia. “Una solució perquè la gent pogués salvaguardar casa seva i no hagués de prioritzar menjar”. Una realitat que ja coneixen a Santa Anna des del primer dia que van obrir el projecte ara fa quatre anys. El llibre *El carrer dels invisibles*, editat per l'Editorial Claret, retrata “el cor de la gent” i els miracles que afirmen “han passat”. El primer miracle és que els acollits que durant anys havien trobat lloc de repòs a Santa Anna es convertien ara en acollidors. La parròquia ha de tancar sobtadament les portes i aquells acollits formen una petita comunitat de convivència amb **Peio Sánchez**, rector de Santa Anna. Es reuneixen i reflexionen junts com ajudar la gent del carrer. “Van començar a donar menjar a través de les reixes de l'església”, ha explicat Victòria Molins.

El segon miracle, segons Molins, la possibilitat d'estar diàriament connectats malgrat el confinament. “Jo per edat no podia sortir de casa a ajudar, però he pogut *disfrutar* de la meva co-

munitat del Raval”. I el tercer miracle, famílies ajudant altres famílies. “Tots ens hem ajudat”, ha explicat la religiosa. “Es donaven casos concrets d'ajudes familiars en què un cuidava els fills d'un altre a canvi de material informàtic necessari, per exemple”.

Resistència difícil

I és que Santa Anna “és una finestra al cor de Barcelona”, creu Peio Sánchez. A Santa Anna comproven cada dia que la pobresa entre nosaltres va augmentant. “La gent continua vivint al carrer, veiem moltes dones i molts joves”, el que conforma, explica, “una vulnerabilitat especial”. A la parròquia es troben molta gent sense contracte, que viu en habitacions rellogades, sense ingressos, i que probablement “acabaran al carrer”. També han acollit moltes persones que malgrat tenir ajudes com els ERTOS no han cobrat. “Set mesos sense cobrar provoca una resistència difícil”.

I malgrat que la pobresa creix, afirma, “a Santa Anna hem vist miracles”. Els miracles, afirma Sánchez, “són les coses ordinàries que Déu fa a través nostre”. La pandèmia ha possibilitat co-

ses insospitades, i el llibre també les recull. **Una marató solidària** per Santa Anna ha facilitat per exemple un nou projecte, un pis d'acollida; o les reformes a l'església per crear una zona de dutxes i bugaderia. “Són passos que anem donant que estan zero planificats, venen de sobte, ja que els miracles neixen de la fraternitat”, ha recordat Sánchez.

La recaptació del llibre anirà destinada als projectes solidaris de l'hospital de campanya de Santa Anna. Aquesta obra se suma al llibre *Projecte Hospital de Campanya*, llibre de Viqui Molins i el Padre Àngel publicat per Editorial Claret, i al llibre *Déu al carrer*, que es va publicar el novembre de 2017.

L'acte de comiat de l'Antonyita

**PER JOSEP LLIGADAS
A UNA FONT QUE RAJA SEMPRE**

El mes de maig passat vaig parlar en aquesta pàgina de la mort, als 93 anys, de l'Antònia Doñate, l'Antonyita, una dona altament rellevant i significativa en la vida tant eclesial com cívica de Viladecans. Ara, aquest dissabte, li vam fer l'acte de comiat que llavors no va poder ser.

L'acte, que va tenir lloc a la parròquia de Sant Joan, va tenir dues parts. La primera va ser una evocació de qui era l'Antonyita, amb paraula i música. Una cosa magnífica, i a estones emocionant, preparada principalment pel seu fill Andreu. La segona, l'Eucaristia, que, com que ja ens la sabem, va ser menys impactant, però igualment magnífica, per participada i autèn-

tica. Tres quarts va durar la primera part i tres quarts la segona: en total, una hora i mitja que no es va fer gens llarga.

A mi em va tocar cloure la primera part i donar pas a la segona. I aquí us transcribo el text que vaig llegir:

"Hem evocat, en la primera part de la nostra trobada, qui va ser l'Antònia Doñate, l'Antonyita. Segur que a tots ens ha agradat, i ens ha anat bé fer-ho, perquè, a més d'evocar-la a ella, ens hem evocat a nosaltres mateixos: el que hem compartit amb ella, el que n'hem rebut d'una manera o d'una altra, el que nosaltres també li hem donat...

És magnífic que les persones, des de la nostra pròpia identitat, puguem tenir coses comunes amb altres persones d'identitats diferents, i a vegades molt diferents. I és una sort, i és un do de Déu, com diem els cristians, que hi hagi persones com l'Antonyita que hagin aglutinat, al llarg de la seva vida, gent tan diversa.

Jo, de l'Antonyita, voldria destacar-ne quatre coses:

Una, la seva vida difícil. Filla d'una família obrera, òrfena de pare i mare als 14 anys, treballadora també ella des de ben jove... I després, la dificultat d'entrar en una casa que no era la seva, la capacitat de pujar vuit fills... I sempre animosa, viva.

Dues, el fil cristià que va guiar tota la seva existència. Era l'eix central de la seva vida, la cosa més segura, més sòlida, que li donava consistència. Déu, Jesús, l'Evangelí, Maria, la comuni-

tat cristiana. I ara al final, la mirada cap al cel.

Tres, la capacitat d'estar atenta al que passava al seu voltant, i la capacitat, ella i el seu home, el Joan Comellas, de respondre al que entenien que Déu els demanava i que el món els demanava. Ells van escoltar alhora la crida de renovació cristiana que va iniciar el papa Joan XXIII i la crida política que va començar a mostrar-los la seva filla Maria. I hi van respondre. El PSUC de Viladecans i de tota la comarca d'aquelles èpoques no ha deixat mai de mostrar l'agraïment pel que llavors van saber fer.

I quatre, l'entusiasme parroquial i eclesial que sempre va portar dins. La litúrgia, pujant en aquest mateix ambó a dirigir els cants i llegir les monicions a la celebració dominical de l'Eucaristia. La catequesi, on va estar-hi present molts anys i on va fer de tot. I l'Hospitalitat de Lourdes, un espai de tendresa i de coratge, tot alhora, en què participava plena de ganes. I últi-

mament, des de l'ictus, venint a la missa de tres quarts d'onze, cada diumenge, acompanyada d'un dels fills, i posant-se amb la seva cadira de rodes allà, a la zona del parc mòbil parroquial.

Ara, unirem l'evocació de l'Antonyita a una altra evocació: l'evocació de Jesús viu i present en la comunitat, l'evocació de la vida plena que els cristians esperem i que estem convençuts que l'Antonyita ja està vivint. Ara desvetllarem els cors a la veu del Déu vivent. Posem-nos drets per començar la celebració de l'Eucaristia".

La perspectiva i l'aportació de les dones en l'àmbit de les religions

PER MONTSE CASTELLÀ
A ESPIRITUALS ARA I AQUÍ

Totes les grans religions han nascut, majoritàriament, en el si de societats fortament patriarcal. En aquest tipus de context sociocultural, les dones sempre han estat relegades a l'àmbit familiar, assumint papers lligats a la submissió i totalment excloses de qualsevol tipus de lideratge, tant polític i cultural com religiós.

En conseqüència, és lògic deduir, i fàcil de constatar, que la interpretació que ens arriba de les religions, així com la major part de la documentació historiogràfica que existeix, és a partir d'una visió androcèntrica. Els textos, escriptures i litúrgies han estat escrits per homes en primera persona; qualsevol referència a les

dones apareix com a objecte i no com a subjecte. Per tant, la seva visió i experiència ha estat, des de sempre, exclosa i silenciada.

Aquesta manca de testimoniatge per part de les dones, juntament amb la falta de referents femenins en la majoria de les tradicions espirituals, representa un repte fonamental que tots hem d'assumir - tant dones com homes- per a la preservació de les religions en l'època actual.

Pel que fa al budisme, que es va originar a l'Índia fa més de 2.500 anys, el tema de gènere no es diferencia massa de les altres tradicions religioses. Es diu que el Buda, tot i defensar les dones

i lluitar pels seus drets, es va mostrar reticent a l'hora de crear un orde de monges. Finalment, va accedir, però amb la condició que les dones observessin vuit vots més que els homes, tots ells relacionats amb la subordinació i vigents encara avui en dia.

No obstant això, per aquelles primeres dones aquest pas va representar poder seguir un camí espiritual cap a la llibertat. Així ho testimonia la literatura *therigatha*, amb versos com ara aquest:

*Oh, dona, aconseguix la llibertat com jo!
Totalment alliberada dels monòtons treballs de
la cuina,
tacada i bruta entre les olles,
el meu groller espòs, amb menys reputació que
una ombra,
no fa més que estar assegut.
neta ara de tot el meu anhel i odi passats,
medito tranquil·lament sota l'ombra dels ar-
bres...
Oh! Que bé s'està així!*

Aquestes condicions favorables per a les primeres dones practicants, es donen també tant en l'origen del cristianisme com en el de l'islam. Així i tot, la història ens evidencia que, amb el temps, la situació s'endureix...

Perquè una tradició espiritual segueixi sent viva, autèntica i vàlida per a tots els éssers humans, ha de ser flexible i capaç d'adaptar-se a l'època en què es troba. Com diu S.S. el Dalai Lama: "És fonamental que sapiguem distingir entre el que és cultural i el que és essencial. Hem de ser destres a deixar que els aspectes culturals es transformin i preservar, alhora, el que és essencial. La situació de les dones en el budisme, així com en la majoria de religions, és un aspecte cultural i s'ha de canviar. Haureu de ser, però, vosaltres les dones, les que prengueu la iniciativa".

És rellevant observar que el budisme, al llarg de la seva evolució històrica, s'ha anat ajustant i adaptant a les diferents cultures receptores que l'han acollit. Aquesta qualitat flexible és el que ha propiciat la diversitat de tradicions budistes existents, les quals, tot i sent diferents, comparteixen els mateixos principis fonamentals. Possiblement, un dels aspectes més enriquidors, que Occident pot aportar al budisme, és la inclusió de la visió i l'experiència de les dones.

En termes generals, i per tant també en l'àmbit religiós, les dones sempre han estat relegades a la perifèria del poder. Si bé aquest fet ha estat

considerat com un obstacle constitueix alhora una gran oportunitat, doncs, en no tenir res a perdre, són les dones les capdavanteres en la creació de noves estructures que s'ajusten a l'època actual -les xarxes- les quals permeten relacionar-nos i organitzar-nos a partir d'un pla horitzontal que fomenta la igualtat i la cooperació, desafiant les antigues estructures jeràrquiques o institucions de poder. Així doncs, la discriminació a què s'han vist sotmeses les dones ha cedit pas a una capacitat d'actuació transversal sense precedents.

En aquest sentit, és important establir vincles de caràcter interreligiós que permetin compartir, crear i fomentar l'acció conjunta. Però, sobre tot, cal que les dones, en benefici de la pròpia tradició religiosa, hi mantinguin i generin una visió crítica. Només així es pot detectar i fer front, de manera creativa i oberta, als diferents aspectes que requereixen una reconstrucció, per tal que les tradicions religioses siguin camins espirituals íntegrament vàlids per tothom i en qualsevol època.

Sabadell Institucions Religioses

Una atenció personalitzada orientada al carisma i a la missió de les institucions.

Assessorament en inversions, gestió del patrimoni, finançament preferent, productes i serveis adaptats a les seves activitats econòmiques, col·legis, residències, hospitals, fundacions, i també per als seus empleats i familiars.

Perquè disposem de més de 40 anys d'experiència treballant amb les institucions religioses i adaptant-nos a les seves necessitats.

Un gestor especialitzat serà al seu costat per ajudar-los en totes les seves necessitats financeres i en la gestió del seu dia a dia.

Més informació a
www.bancsabadell.com/institucionsreligioses

B Sabadell
Ser on siguis

Trenta activitats obren a Europa el patrimoni cultural de l'Església

Patrimoni i educació és el binomi que el Consell d'Europa proposa per a les Jornades Europees de Patrimoni (JEP) d'aquest mes d'octubre. En aquesta nova edició Catalonia Sacra ha programat un trentena d'activitats al voltant del patrimoni cultural de l'Església. La institució referma així el seu compromís amb la conservació i obertura a la societat del seu patrimoni cultural. Les jornades, impulsades per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, tindran lloc els propers 9, 10 i 11 d'octubre.

CATALÒNIA SACRA/CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Lleida homenatja als 211 màrtirs de la ciutat

El bisbe de Lleida **Salvador Giménez Valls**, va presidir el 28 de setembre a l'església de sant Pere l'eucaristia de la festa litúrgica del Beat Francesc Castelló, concelebrada per **Gerard Soler**, vicepostulador de la Causa de Canonització del Beat Francesc; **Joan Ramon Ezquer**, director del Secretariat per a les Causes dels Sants i el rector de Sant Pere **Jaume Pedrés**. L'eucaristia la va organitzar la Comissió Pro Canonització del Beat Francesc, que des de la seva beatificació l'11 de març de 2001 -fa 19 anys- convoca cada 28 de setembre a celebrar la seva festa.

JORDI CURCÓ-BISBAT DE LLEIDA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El seminarista Albert Font és ordenat diaca

L'arquebisbe **Joan Planellas** va conferir l'orde del diaconat al seminarista **Albert Font Aldaz** aquest diumenge, dia 27 de setembre, a la tarda, a la Catedral de Tarragona. Van concelebrar-hi el vicari general de l'arxidiòcesi, **Joaquim Fortuny**; el rector del Seminari Pontifici de Tarragona, **Josep Mateu**; el rector del Seminari Major Interdiocesà, **Javier Vilanova** acompanyat de l'equip de formadors del SMI; el rector de la parròquia de Sant Joan Baptista de Tarragona on l'ordenand ha realitzat la seva etapa pastoral, **Jordi Figueras**; i d'altres preveres de l'arxidiòcesi.

ARQUEBISBAT DE TARRAGONA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Neix *Truca a la porta*, una acció per conscienciar i detectar situacions de soledat en persones grans

Darrere de cada porta s'hi amaguen diferents realitats. Amb l'objectiu de detectar possibles **situacions de soledat** en la gent gran, el programa "Sempre Acompanyats" ha llançat l'acció *Truca a la porta*. La Fundació "la Caixa", la Creu Roja i diversos ajuntaments de Catalunya han desvelat avui el missatge de la campanya de sensibilització, coincidint amb el **Dia Internacional de la Gent Gran**.

La iniciativa, impulsada als territoris en els quals es desplega el programa, neix amb la voluntat de conscienciar sobre la realitat de la soledat i la importància de crear vincles. A més, s'obre a la ciutadania per captar **voluntaris**, detectar **situacions de soledat** i destacar la tasca que fan les entitats que treballen al territori.

La campanya *Truca a la porta* estarà activa durant el mes d'octubre als **espais públics** d'algunes de les ciutats catalanes en les que es desplega el programa: Girona, Tàrraga, Tortosa, Terrassa i Santa Coloma de Gramenet. El

telèfon de contacte, tant per participar-hi com per informar d'una possible situació de soledat, és el 900 223 040, en horari de dilluns a divendres, de 9 a 17 h.

El programa "Sempre Acompanyats"

El programa "Sempre Acompanyats" contempla les persones grans com a subjectes actius i parteix de les seves necessitats, interessos i capacitats per ajudar-les a afrontar la seva situació de soledat per mitjà del foment de relacions socials significatives i el reforç de les fortaleses personals. En el conjunt d'Espanya, les persones més grans de 65 anys representen el 19,1 % de la població i la previsió és que aquest percentatge augmenti fins al 24,9 % el 2068.

Fins ara, el programa desplegat en 12 territoris d'Espanya ha atès més de 550 persones grans, ha fet un centenar d'activitats de sensibilització que han arribat a més de 15.000 persones, i compta amb la implicació de 150 voluntaris i més de 200 entitats.

La soledat, una realitat ineludible

El confinament i l'aïllament social provocat pel context d'emergència sanitària han pogut agreujar les situacions de soledat en la gent gran. Segons una enquesta en línia feta durant el confinament i dirigida a persones que participen en el Programa de Gent Gran de la Fundació "la Caixa", **la prevalença de la soledat se situava en el 54,04%**. Es tracta d'una xifra a l'alça en comparació amb la prevalença detectada en l'enquesta que es va fer en el marc del programa "Sempre Acompanyats" el 2018, que estimava un 39,8% de soledat emocional i un 29,1% de soledat social en aquest col·lectiu. A més, l'últim estudi fet per l'entitat revela que més del 34% de les persones enquestades reconeixen haver tingut **pensaments negatius** durant la pandèmia i haver sentit tristesa, ansietat i neguit.

El Programa de Gent Gran de la Fundació "la Caixa", amb més de cent anys d'història, té com a objectiu estratègic abordar els **nous desafiaments que es presenten en la vellesa**. En aquesta línia, ha llançat l'informe *El repte de la soledat en les persones grans*. Es tracta d'una publicació composta per dos volums: el primer, que planteja reflexions per avançar en el coneixement de la soledat, recull diferents punts de vista de l'àmbit acadèmic (la salut, la demografia, la gerontologia...); el segon recull la metodologia d'intervenció avaluada i consolidada als diferents municipis del territori espanyol en què es desplega el programa "Sempre Acompanyats".

Un sentit 'adéu' per als Pares Paüls de Reus

DLL, 28/09/2020 | DIARI DE TARRAGONA

Justícia i Pau lamenta la inhabilitació de Torra i demana "que s'iniciï un veritable diàleg"

DM, 29/09/2020 | JUSTÍCIA I PAU

Esplais cristians consideren "desproporcionada" la inhabilitació de Torra

DM, 29/09/2020 | MCECC

Tom Holland: "No som hereus de Roma, sinó de l'Edat Mitjana cristiana»

DC, 30/09/2020 | ABC

Les monges de Santa Clara també sucumbeixen a TikTok

DC, 30/09/2020 | REGIÓ 7

El Vaticà, amb un dèficit d'11 milions, diu que pot haver estat "estafat"

DV, 2/10/2020 | 3/24

S'apaga la finor erudita i humana del monjo i historiador Hilari Raguer

DV, 2/10/2020 | ARA

Pompeo intensifica la seva campanya contra la Xina a Itàlia i el Vaticà

DV, 2/10/2020 | LA VANGUARDIA

29 | LA SETMANA A LES XARXES

Ds, 3/10/2020 | Catalunya Religió | núm. 94

Libreria Claret
@LibreriaClaret

Enllestit els últims preparatius de la presentació d'avui a les 19.00h 'El carrer dels Invisibles'.
Parròquia de Santa Anna de Barcelona #viquimolins @XavierMorlans #peiosanchez @antonibassas 🇪🇸 Us esperem!

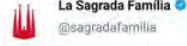
Traducir Tweet

Fundació Pere Tarrés
@Fundperetarres

I amb motiu del Dia internacional de l'Educació social, la Facultat d'Educació i Treball Social Pere Tarrés-@uramonnllull celebra una jornada de conferències sobre el futur de la professió, que també es pot seguir online #somesencials #DiaES #EdusoDay2020

Traducir Tweet

La Sagrada Família
@sagradafamilia

Les façanes corresponents a les naus laterals estan coronades per sis frontons triangulars per façana, acabats amb una cistella de fruites feta de trencadís de ceràmica. Les dotze cistelles contenen fruites diferents, ordenades segons el curs de l'any

Traducir Tweet

Maristes Lleida
@maristeslleida

Comiadem la setmana amb immensa tristesa i un dolor profund. La comunitat educativa del col·legi Maristes Montserrat enviem una forta abraçada a les famílies del Joan i la Lídia. El nostre escalf i la nostra pregària. Sempre al nostre cor.

Traducir Tweet

Jesuïtes Catalunya
@jesuïtescat

"Un original, inspirat i càlid text d'aproximació a Sant Ignasi". S'ha presentat Èxode i èxtasi en Ignasi de Loiola, de Xavier Melloni amb Josep Rambla, Lídia Pujol i @FragmentaEd a @CJJusticia ow.ly/K68w50BE5hs

Traducir Tweet

CJ Cristianisme i Justícia
@CJJusticia

📢 Dilluns que ve inauguram una nova edició de "Els Dilluns dels Drets Humans". Amb @nanivall, Felipe García i Carla Benito, periodista de @DiariSanitat.

📢 Cal inscripció: cristianismeijusticia.net/dilluns-drets-...

📺 També en streaming a través del nostre canal de YouTube.

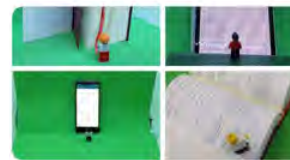
Traducir Tweet

CPL Editorial
@CPLeditorial

La Litúrgia de les Hores, gran pregària comunitària fins i tot en la distància. Nova sèrie d'articles al Blog CPL per redescobrir aquesta celebració litúrgica bit.ly/33iMKNF via @catreligio #LitúrgiadesHores #Comunitat #Església #BlogCPL #litúrgia

Traducir Tweet

La Salle Manacor
@lasalle_manacor

#ILDLP #JoTrioLaPau En moments com els que ens toca viure, La Salle i la gran família lasal·liana trien la pau com a camí. #ITuQuèTries #MiraMésEnlà

Traducir Tweet

SOM Salud Mental 360 SJD
@SaludMentalSJD

📢 Más de 300 millones de personas en el mundo sufren #depresión. Hablamos de los conceptos clave en nuestro blog

ow.ly/Nd9550BGHiG

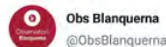
#DiaEuropeodelaDepresión

Fundació Joan Maragall
@FJoanMaragall

Des de la Fundació Joan Maragall volem transmetre el nostre sentit condol a tota la Comunitat de Montserrat. Trobarem a faltar la seva lúcida mirada sobre el país, la història i la fe. Descansi en Pau.

Traducir Tweet

Obs Blanquerna
@ObsBlanquerna

Reconèixer-nos en la cultura dels altres. El fil conductor de la jornada "Diàleg intercultural mediterrani", en què participem avui. Organitzada per @IEMed_ @Diplocat @bcn_ajuntament

Traducir Tweet

Abadia de Montserrat
@montserratinfo

Acaba de morir el P. Hilari Raguer i Suñer. Feia 65 anys era monjo de #Montserrat i 60 anys que era sacerdot.

Traducir Tweet

Diploma d'Especialització Universitària en Comunicació i Religió a l'Era Digital

DIRECCIÓ ACADÈMICA

Dra. Míriam Díez

COORDINACIÓ

Dra. Alba Sabaté
(albasg@blanquerna.url.edu)

CALENDARI

Inici: octubre. Final: juny

HORARI

Un cap de setmana al mes:
divendres, de 16.00 a 20.00 h.
i dissabte de 9.00 a 13.00 h.

Una setmana intensiva
(matí i tarda) el mes de juny.
Visita a Roma i a El Vaticà
el mes de gener.

CRÈDITS: 30 ECTS

Principals objectius

- Formar professionals per millorar la comunicació i la imatge pública d'entitat eclesials
 - Assimilar les tècniques de la comunicació institucional aplicada a entitats religioses
 - Aprendre a utilitzar les noves tecnologies per comunicar el missatge religiós
 - Entendre el funcionament del periodisme especialitzat en religió
- Professionals d'agències de publicitat i comunicació
 - *Social Media Strategist* en religió

Enfocament empresarial

- Impartit per professionals del sector
- Col·laboració amb empreses i institucions
- Pràctiques sectorials
- Foment del networking empresarial i institucional

Principals sortides professionals

- Responsables de comunicació en entitats i institucions religioses
- Periodistes especialitzats en religió i *religious branding*

Una formació excel·lent

més informació: Obs@blanquerna.edu

 [@ObsBlanquerna](https://twitter.com/ObsBlanquerna)

 Blanquerna
UNIVERSITAT RAMON LLULL

Facultat
de Comunicació
i Relacions Internacionals

25

Observatori Blanquerna
de Comunicació, Religió i Cultura

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Direcció: Laura Mor i Iriarte. **Edició paper:** Macià Grau. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Jordi Llisterrí. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: Paris Grau | comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Amb el suport de:

